

Aurora Bertrana

LA CIUTAT DELS JOVES
REPORTATGE FANTASIA

Ed. Males Herbes
2019

CAPÍTOL III

Delegat d'Ordre Públic

He demanat a l'amable Relacions Públiques a qui m'he d'adreçar per a mantenir una entrevista amb el ministre de la Governació.

—Aquí no hi ha ministres de cap mena —ha respost amb cert desdeny—. Hi ha departaments i delegacions amb un cap director. En diem Delegat d'Indústria, Delegat de Cultura, Delegat d'Ordre Públic.

—He de veure'ls a tots, un per un. És molt difícil?

—De difícil no ho és gens. Només cal, potser, gastar poca o molta paciència. Esperar torn.

—I amb una bona recomanació?

La Relacions Públiques riu.

—Aquí les recomanacions són inútils. Ves-hi, simplement. Et donaré les adreces. T'hi presentes. Dius que ets un periodista estranger que vols parlar amb el delegat i llestos. Quin delegat vols entrevistar?

—Primer el Delegat d'Ordre Públic, potser.

Em dona l'adreça i m'hi encamino, no a peu. Aquí ningú no va a peu perquè la Ciutat és immensa. Agafo un còmode minitaxi.

M'imagino que l'esmentada Delegació deu ésser una mena de Gobierno Civil o Jefatura Superior de Policia, no ben bé l'un o l'altre sinó una barreja de l'un i de l'altre. Penso que la Delegació d'Ordre Públic de la Ciutat dels Joves ha de tenir una retirada amb les dependències oficials de la Ciutat dels Vells: guàrdies grisos, armats, avorrits, suspiciosos; passadissos foscos, interminables; finestres amb vidres enteranyinats i polsosos; fctors indefinibles; llobreguesa i mal humor arreu; dificultats i negatives multiplicades abans d'assolir l'empleat o la finestrella que cerques.

Hi vaig amb tanta aprensió i temença que en arribar-hi em fa l'efecte que hem vingut en pocs minuts, que la Delegació és molt a prop de l'hotel 321. Però el preu de la cursa em demostra tot el contrari.

Al primer cop d'ull, l'aspecte de l'edifici em tranquil·litza: net, clar, voltat de jardins. A la façana

na, cap bandera ni escut ni emblema al·lusiú. En atansar-me a la porta, s'obre sola de bat a bat. Hi entro i els dos batents es tanquen darrere meu. Em trobo sol en un ample vestíbul. Una sageta daurada assenyala una altra porta amb el mot «ASCENSOR». Aquesta porta també s'obre sola i en posar els peus dins la gàbia, la gàbia puja ràpidament. S'atura. Surto. Un noi, o potser una noia, aneu a saber!, se m'atansa. Seguint les instruccions de la Relacions Públiques de l'hotel demano:

—Puc veure el Delegat d'Ordre Públic?

—Avui no —em respon sense vacil·lar.

Consulta un bloc.

—El podràs veure el dimecres a aquesta mateixa hora, d'acord?

—D'acord. Vols apuntar-te el meu nom?

—No cal. Reservo dia i hora per un home qual·sevol. L'únic que m'has de dir és quant temps t'hi estaràs.

—El temps? El que ell vulgui concedir-me. Soc periodista. Vinc de lluny. Voldria preguntar-li moltes coses.

—Apuntaré: «temps indefinit». Ja veurà ell el que pot dedicar-te.

Me'n vaig sense dar-li les gràcies ni cap propina i tampoc no li dic «adeu-siau». Començo a comprendre que a la Ciutat dels Joves no estan per brocs. Tots anem al gra i fora!

Torno el dimecres i el Delegat d'Ordre Públic em rep tot seguit.

El primer que li pregunto és si a la Ciutat dels Joves la seva comesa resulta gaire difícil.

Alça lleument les espatlles, somriu.

—A estones, sí. Generalment, però, la feina és fàcil perquè la nostra constitució es basa en un absolut respecte a la llibertat individual dintre del respecte a la llibertat col·lectiva i a l'esperit de justícia en què es basen les nostres lleis.

—A simple vista i en oir-te, el programa sembla senzill, però a mi, que procedixo de la Ciutat dels Vells, on l'esperit de rebel·lia i el menyspreu a les lleis és sempre latent, la teva definició m'apareix com una mena de somni utòpic.

—El menyspreu a les lleis és una conseqüència de l'arbitrarietat d'aquestes mateixes lleis. Aquí les lleis són fetes pel poble i de cara al poble.

—I no hi ha hagut mai cap intent de revolució?

—Revolució? —fa el Delegat amb estranyesa—. La gran revolució ja va ésser feta en fundar la Ciutat dels Joves. Fins ara no s'ha fet res al món de caire més revolucionari.

—Ni la URSS? —goso preguntar.

—Oh! Els soviets són uns empedreïts burgesos comparats amb nosaltres. La nostra revolució social i moral no representa un període transitori. Ha estat pensada, discutida per ho-

mes intel·ligents i lliures i aprovada per sufragi universal. *Sense trampes* —afegeix, al·ludint indirectament a la Ciutat dels Vells, on la trampa, ell ho sap, sorgeix immediatament després de la llei, sobretot quan hi ha votacions, referèndums i altres farses polítiques.

—Una de les coses que més em preocupa de la vostra constitució —opino— és la llei que limita l'edat per exercir les funcions públiques. Àdhuc per visitar aquest país cal un límit d'edat que a mi em sembla exagerat. Vols dir-me fins a quina edat pot un home a la Ciutat dels Joves treballar, viatjar, freqüentar la societat dels altres homes?

—Jo tinc trenta-cinc anys. En fa set que exerceixo les meves funcions de Delegat. Me'n manquen cinc per retirar-me. La meva feina és molt pesada, responsable, capficadora. No em sabrà greu deixar-la. A més a més hi ha corrua llarga per a substituir-me. Tothom té dret a un càrrec sia de la mena que sia, important o no. Si ens eternitzéssim ocupant-lo o ens hi aferréssim obstinadament com solen fer a la Ciutat dels Vells, crearíem odis i rancúnies, cometríem una flagrant injustícia.

—Sembla, però —goso replicar—, que l'experiència i la pràctica tenen certa importància en la perfecció d'una comesa qualsevol.

—I qui no et diu que aquesta pràctica i aquesta experiència no poden adquirir-se i do-

nar fruit en homes joves més aviat que en homes vells, gastats, a voltes rutinaris, amargats, en alguns casos encartonats, momificats, divinitzats?

—És evident —accepto— que certs personatges farien bé morint-se o retirant-se a temps. Però alguns potser són insubstituïbles.

—Tothom és substituïble. Però si deixéssim triar els interessats no n'hi hauria cap que volgués ésser substituït. S'aferren al càrrec encara que ja no s'aguantin de vells i xarucs.

—Les vostres lleis preveuen la mateixa edat límit per a tots els càrrecs?

—L'extrem límit són quaranta anys. Per a segons quins càrrecs, trenta.

—Però si un home als trenta anys és encara una criatura!

—No si ha viscut lliurement i racionalment des de molt jove, com es viu a la Ciutat. Un futbolista, un nedador, un atleta qualsevol als trenta anys es pot considerar vell.

—Bé —salto amb impensada combativitat—, i d'aquest vell què en feu?

—Si es tracta d'atletes, o simplement, esportius, als trenta anys passen a la reserva. Fins als quaranta fan d'entrenadors d'equips, de professors de gimnàs en escoles o instituts.

—I als quaranta?

—Als quaranta anys els ve la jubilació definitiva. Cobren un sou però no poden treballar enlloc.

—Però un home de quaranta anys és joveníssim. Possiblement encara li'n queden quaranta més per viure. Hi ha gent que als vuitanta anys encara té el cap clar, el cor valent, les cames i els braços en bon estat. Li haureu inutilitzat exactament la meitat de l'existència. És quasi un homicidi!

—Vas errat. En lloc de llevar-li la meitat de la vida, com tu pretens, li regalem quaranta anys de lleure per viure tranquil, reposat, sense maldecaps professionals. Pot llegir, escriure, passejar, jardinejar, col·leccionar objectes...

—Papallones, cargols, capses de llumins...
—dic amb ironia.

—Res d'això no és possible a la Ciutat dels Joves. Atrapar papallones i clavar-les de viu en viu en un cartró, o fer morir de fam o d'asfíxia qualsevol insecte o mol·lusc que hom troba al camp o al mar, vivint tranquil·lament la seva existència, aquí està prohibit. A la Ciutat dels Vells, no ho ignoro, una mainada capriciosa pot destruir impunement la vida dels ocells o de qualsevol altra bestiola innocent davant la indiferència o, pitjor, l'aquiescència dels pares, que no han pensat a inculcar al brivall el respecte que hom deu a qualsevol ésser vivent, àdhuc a les plantes, que tampoc no respecten. Quant a col·leccionar capses

de llumins —afegeix el Delegat somrient—, aquí tampoc no és possible.

—Per què?

—Encara no ho has descobert? Fa anys i panys que a la Ciutat no s'usen llumins.

—Com que no fumo...

—Aquí, hom comunica el foc amb encenedors atòmics.

—Vivint a dispesa no descobreixes res d'això. Però digues-me, si no et destorbo, què faràs un cop jubilat?

—Em retiraré de la vida pública. Viuré del meu sou de jubilat.

—Al camp? Sol o en companyia de la teva família?

En oir el mot *família* el Delegat riu discretament.

—Aquí el mot *família*, tal com l'enteneu vosaltres, no existeix. Ningú no parla de família. En diem *societat* o *companyia*.

—Així la dona pròpia i els fills legítims què són?

—A la Ciutat dels Joves no hi ha dona pròpia, ni fills il·legítims. Ningú no es vanta de posseir en *propietat* una dona. Quant als fills, tots són legítims. Pel sol fet de néixer adquireixen dret de legítima ciutadania.

—I el nom?

—El del pare o el de la mare, segons els casos. Cap home no renega de la seva paternitat. Dona voluntàriament el seu nom al fill que ha engendrat.

—I si és casat amb una altra dona?

—L'altra dona no ignora que el nounat, sia de qui sia, entra al món amb tots els drets. A més a més la idea de propietat no s'exerceix mai damunt d'un ésser humà. Mai ningú no dirà: «la meva dona o el meu home». Jo no puc dir: «Anirem a viure al camp amb la meva dona i els meus fills» perquè no sé qui serà aleshores la dona que m'estimi i es senti disposada a acompanyar-me, i igualment els fills. Aquests fills, segons l'edat que tinguin, no voldran anar al camp.

—El que més em sorprèn de la vostra interessantíssima explicació és que hagueu desterrat del vostre vocabulari els adjectius possessius, tan útils com els considerem nosaltres! Quan esteu enamorats —perquè suposo que us enamoreu com hom ho fan arreu del món— no dieu a la vostra estimada «vida meva», «amor meu», «rateta meva»?

Riu.

—No, no, ni rateta ni ratolí, i menys encara *meu* o *meva*.

Hi ha un moment de silenci. L'aprofito per a preguntar al Delegat:

—Potser us destorbo?

—No, encara que tinc molta feina. Assabentar-te del que t'interessa sabent que ho publicaràs allà en el vell país on encara creieu en les mòmies sagrades és una obligació que compleixo amb gust. Però moltes de les preguntes que em fas te les contestaria amb més propietat i competència un altre delegat. Ves a veure el d'Higiene Sexual o el de Religions.

—Hi aniré, però abans completa'm les respostes sobre els vells.

—Què més vols saber sobre els vells?

—Voldria saber on els deseu i per què us fan tanta nosa?

—És evident que un vell fa nosa. Això ho saps tu i tots els teus. Un vell fa nosa a casa. S'arrossega d'una banda a l'altra d'un seient a un altre seient. Passa dies al llit i empiocat. Fa nosa al carrer perquè camina a poc a poc, vacil·la davant del semàfor, no deixa circular els joves i, si atura un minitaxi, ho fa lentament i feixugament, interromp la circulació. Sovint el xofer ha d'ajudar-lo a pujar i a baixar... Viu ple de xacres. Perd la memòria, la vista i l'oïda i encara s'enutja si li ho fas notar.

—M'has pintat una senectut tan negra i despietada, que encara m'estranya que no hagueu decidit suprimir-los com en certes tribus asiàtiques i africanes.

—Ja hi vam pensar. Però arreu del món s'alçà una gran polseguera. Vam ésser tractats de salvatges, i de caníbals per la premsa americana i europea. Ens van enviar delegacions de la Santa Seu, de Washington, i fins un vell ministre qui sap-lo arrossinat de la Ciutat dels Vells. Llavors vam decidir no suprimir els ancians sinó arraconar-los de manera que no fessin nosa i poguessin viure tranquils. Disposen d'asils magnífics, jardins, aire pur i grans espais per a passejar en cas que en tinguin la força necessària. Però no poden sortir al carrer, ni barrejar-se amb la gent jove. Suposo que no n'has vist cap?

—Efectivament. Només he vist gent jove.

Afegeixo.

—Voldria saber si aquests vells són feliços.

—Ves a veure'ls i ho sabràs.

—I un vell asilat —un d'aquests vells de quaranta anys— pot viure amb la seva dona?

—Ja hi tornes amb els *possessius*? Si una dona sent afecte per ell, pot ajuntar-s'hi. L'única condició és que hagi assolit l'edat del retir forçós, és a dir, quaranta anys.

—Als quaranta anys —sospiro— hom és tan jove!

—Tu jutges la qüestió des del teu punt de vista, que és el d'un vell. Pregunta a qualsevol jove de la Ciutat dels Vells si no troba justa i equànime la

nostra mesura legislativa. Els vells volen manar els joves, volen dominar-los amb la lloable intenció, pretenen, d'encaminar-los, situar-los. Aquesta situació que tan lloeu i conreeu, és a dir, la família, és la institució més destructorament nefasta que existeix en les vostres societats humanes. «La família! La família!», dieu amb una mena de còmica suficiència. I amb això voleu dominar els fills, per fer-los anar pel camí, no que ells triïn sinó el que vosaltres els imposeu, carregats, ningú no ho dubta, de sanes i afectuoses intencions. El fill és *vostre*, n'haveu de fer el que més convingui, però *el que li convé* ho penseu i ho decidiu vosaltres, pares. Perquè el pare és advocat, o metge, o botiguer, o marxant de fustes cal que el fill gran sigui marxant de fustes, botiguer, metge o advocat i encara bo si no haveu decidit fer-lo capellà. Hom sacrifica la vocació del noi, els gustos o les inclinacions del noi, la llibertat i la felicitat del noi amb l'excusa d'un paternalisme perfecte. I quan el noi ja és vell i ja ni recorda la seva vocació contrariada ni les il·lusions perdudes, ho fa pagar, inconscientment, al seu o als seus fills. Si a ell li van fer la traveta, l'hora ha arribat que ell la faci als altres. El noi serà botiguer, pagès, marxant de fustes... com ell, com l'avi. Així de generació en generació, mentre existeixi la vella institució *família*. Cada pare, ajudat de la mare, es dedicarà a fer la guitza

als fills, i els fills la faran als nets i els nets, als besnets. Per als pares de la Ciutat dels Vells, un fill no arriba mai a ser major d'edat. El pare per un cantó, la mare per l'altre els han de dominar...

—L'amor és exigent —goso opinar.

—Sí —segueix el Delegat d'Ordre Públic—, l'amor és exigent, exclusiu, dominant i finalment destructor si hom no hi posa remei a temps. Per això l'hi hem posat nosaltres.

—I l'amor de mare, no el trobeu natural? —goso intercalar.

—*Massa* natural, *massa* instintiu, no prou respectuós de la personalitat de la víctima —perdoneu que en digui *víctima*. Potser les mares de la Ciutat dels Joves també s'hi abandonarien, a l'amor maternal, amb dret a tòrcer la consciència moral i religiosa dels fills. Les lleis, però, no els ho permeten. Als quinze anys nois i noies són majors d'edat. Fins a quinze anys, els pares excessivament dominants tenen el dret de fer obeir els seus fills. A partir de quinze anys el noi o la noia són lliures. Tenen dret a triar el camí que volen seguir i els pares no poden oposar-s'hi perquè la llei empara els joves.

—I econòmicament també?

—És clar! Si els pares no volen ajudar els fills, l'Estat els ajuda, els paga els estudis i fins la manutenció si cal.

Sospiro.

—Però no em negareu que l'amor entre pares i fills, entre germans i germanes, entre marit i muller és una cosa ben bonica!

—L'amor és sempre bonic, més que bonic, meravellós, entre humans, sien o no sien família, estiguin o no estiguin emparentats entre ells. Com més lliure, més pur i més bell és l'amor —opina autoritàriament el Delegat—. Jutja tu mateix —insisteix—. Qui demostra més amor a un infant, aquells que l'han engendrat o aquells que l'han adoptat si en tenen la mateixa cura els uns que els altres? Per això sempre m'ha fet riure aquell esgarip de les mares de les novel·les del nou-cents, quan criden: «Fill de les meves entranyes!». El que importa en aquest cas és el possessiu d'entranyes. Les entranyes són d'ella, per això el fill li és fill. Em sembla molt més prova d'amor el mateix crit aplicat al fill d'una altra dona qualsevol, eixit d'unes entranyes qualssevol.

El Delegat somriu i afegeix amb veu més baixa i més suau:

—M'he empassat molta literatura concebuda i publicada a la Ciutat dels Vells. Literatura moral, immoral, doctrinal, ètica, eclesiàstica, política i d'imaginació. No he trobat res que contingui una bufada d'esperit de llibertat i de respecte a la llibertat individual, únicament, potser, encara que mai definida i matussera, la que en certs mo-

ments han predicat i no practicat, perquè això és més difícil, els anarquistes.

Després d'uns segons de silenci que observo aclaparat per les teories del Delegat d'Ordre Públic, pregunto humilment:

—I lladres, simples pispes o estafadors, no en teniu a la Ciutat del Joves?

—No... no... —diu, somniador, el Delegat—. El nostre concepte de la propietat és limitat. Prendre un objecte que *en aparença* pertany a un altre no significa *robar*. L'objecte canvia de mà simplement. Aquell que se n'ha emparat no és un *lladre*. Ningú no pot assegurar que l'objecte esmentat fos *realment* propietat del que el posseïa. Compreneu el matís?

—Em sembla que no.

El Delegat alça les espatlles amb fàstic.

Dic:

—I assassinats, batusses, actes de violència?

Somriu.

—Res d'això. A la Ciutat tot el que s'arriba a fer és discutir i encara sense gran energia. Disputes, batusses, violacions i assassinats són considerats pels habitants de la Ciutat dels Joves sentiments i actes dignes de pobles salvatges. Si es presenta algun cas, sol ésser sortit i executat per gent forastera, turistes desorientats, primitius...

—I llavors què en feu, d'aquesta genteta?

—Els acompanyem a la frontera.

—Expulsats?

—Sí, expulsats.

—Una pregunta encara, si et plau.

—T'escolto.

—Vosaltres, els Delegats, sou l'autoritat suprema del país, no fa?

—Efectivament. El càrrec de Delegat a la Ciutat dels Joves equival al càrrec de Ministre a la Ciutat dels Vells.

—I els vostres Delegats qui els nomena?

—El poble.

—Entenguem-nos. El poble, dius, però quin poble?

—Tot el poble, naturalment. Dones i homes, joves i vells, rics i pobres o, més ben dit, classe obrera, classe burocràtica i classe intel·lectual o dirigent.

—I què fa el poble per nomenar-vos?

—Vota.

—Així tothom vota?

—És clar!

—I no teniu cap Govern, un president, algú, en fi, que sigui més que els altres, una autoritat suprema?

El Delegat esclafeix una bona rialla.

—No el necessitem per res. Aquell qui té coneixements i vocació de Delegat es presenta a elec-

cions. Fa algun parlament per Ràdio i per Tele. El poble l'escolta, el jutja, el vota o no el vota. L'aspirant surt o no surt elegit. Si surt, procura fer la feina de la millor manera possible. Si no surt, es resigna. No fem com els habitants d'algunes repúbliques de l'Amèrica Llatina en què per elegir president falsifiquen vots, els obtenen amb suborns o amb amenaces, armen una revolució, es maten a trets pels carrers, segresten diplomàtics, assalten col·legis electorals, assassinen aspirants a la Presidència. Res d'això no passa aquí, on quasi sempre el Delegat és reelegit perquè s'ha esmerçat a fer el seu treball únicament al servei dels ciutadans i els ciutadans s'estimen més conservar aquell que ja coneixen que tastar-ne un de nou.

—Però feu eleccions de tant en tant?

—Cada quatre anys. I no solament per elegir delegats sinó comissaris, inspectors, directors d'empreses, diplomàtics, encarregats de relacions públiques, professió que considerem de gran importància.

—I ho és —accepto— pensant en la noia de l'hotel.

El Delegat continua:

—A la Ciutat dels Joves no hi ha cacics. Aquí ningú no mana ni exerceix una influència decisiva damunt del poble. Un personatge dictatorial com n'hi ha fins i tot en algunes nacions de les

més avançades d'Europa —i no parlem de les de l'Amèrica Llatina— aquí no seria suportat.

Dono les gràcies al Delegat d'Ordre Públic, li estrenyo la mà, me n'entorno a l'hotel 321, on he de prendre dues aspirines de la meva reserva —*ells* ja no en prenen perquè consideren que l'aspirina és un producte desmodat i desacreditat.

Em colgo al llit, el qual afortunadament *encara* és un llit, i tracto de pair entre la vetlla i el somni l'entrevista que he tingut amb el Delegat d'Ordre Públic.

Uf!